

Finansdepartementet
Bjarne Stakkestad
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: 2009/768
STAB-ØIS KJSU 50

Dato: 04.12.2009

Høring fra FIN - NOU 2009:16 Globale miljøutfordringer - norsk politikk - bærekraftig utvikling og klima i offentlige beslutningsprosesser

Konkurransetilsynet viser til brev fra Finansdepartementet av 16.09.2009, der det bes om merknader til NOU 2009:16 Globale miljøutfordringer - norsk politikk.

Bakgrunnen for utredningen er at økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn må ses i sammenheng på tvers av sektorer og beslutningsnivåer, og at hensynet til bærekraftig utvikling må ivaretas på alle politikkområder. Utvalget har således blitt bedt om å vurdere hvordan en systematisk ivaretagelse av bærekraftig utvikling kan bli styrende for offentlige beslutningsprosesser.

På klimaområdet merker Konkurransetilsynet seg at utvalget tilrår at alle næringer bør stå overfor samme pris på utslipp, og at avgifter på klimagassutslipp eller kvoteplikt er å foretrekke framfor subsidier. Videre anbefaler utvalget at det for utslipp som ikke omfattes av EUs kvotemarked (ikke-kvotepliktige utslipp), pålegges en avgift som innebærer samme utslippskostnad som EUs kvotepris. Konkurransetilsynet støtter prinsippet om at alle næringer og forbrukere bør stå overfor samme pris på utslipp fra ikke klimanøytrale energikilder. Det er også i tråd med OECDs anbefalinger, f.eks i "OECD Environmental Outlook to 2030". Markedsbaserte økonomiske virkemidler er i de fleste tilfeller mer kostnadseffektive sammenliknet med direkte reguleringer.

Riktig prising av utslipp fra ikke klimanøytrale energikilder vil gi insentiver til utvikling av nye bærekraftige energikilder og energieffektiv teknologi for bærekraftig utvikling.

Ett av spørsmålene som utvalget ble stilt overfor var hvilke hindringer som eksisterer for en effektiv innføring av ny og mer bærekraftig teknologi, og hvordan myndighetene kan ta hensyn til eventuelle slike hindringer i sine beslutninger. På dette området tilrår utvalget at klimarelatert FoU bør støttes via offentlig FoU-produksjon og subsidier til privat FoU på samme måte som annen forskningsaktivitet. Subsidier til teknologispredning og nye miljøvennlige teknologier må i hvert tilfelle begrunnes ut fra typen og graden av markedssvikt. Konkurransetilsynet slutter seg til utvalgets tilrådinger på dette punktet, men vil for ordens skyld legge til at støtteordninger også må være i tråd med EØS avtalens artikkel 61.

Konkurransetilsynet vil i denne sammenhengen også peke på at på samme måte som at konkurransepolitikken understøtter innovasjonspolitikken, vil også konkurransepolitikken understøtte miljøpolitikken.

Et viktig mål for konkurransepolitikken er at den skal legge til rette for effektiv konkurranse. Effektiv konkurranse innebærer blant annet at bedrifter driver kostnadseffektivt og ikke utnytter markedsrett gjennom å sette høye priser. Konkurranse skjerper bedrifter til å yte mer, være innovative og kostnadseffektive og hindrer at bedrifter utnytter markedsrett og at prisene til forbrukerne dermed blir for høye.

Når miljøpolitikken basert på markedsbaserte virkemidler implementeres i markedene, sikrer dette at miljømålene nås på en så kostnadseffektiv måte som mulig. Velfungerende konkurranse kombinert med riktig innrettede virkemidler i miljøpolitikken vil stille næringslivet overfor korrekte investeringsinsentiver. Ikke minst i kjølvannet av finanskrisen er riktige investeringsinsentiver viktig, slik at rammede næringer blir motivert til omstilling i en bærekraftig retning.

Konkurransetilsynet mener således at det i tillegg til kun å fokusere på offentlige beslutningsprosesser, også burde vært sett nærmere på om det er sektorer eller markeder der det er forhold ved bedriftenes rammebetingelser som begrenser antall eller type aktører, for eksempel gjennom høye etableringsbarrierer, eller som begrenser foretakenes evne eller insentiver til å konkurrere (jf. OECDs "Competition Assessment Toolkit", 2007), og som derigjennom undergraver mulighetene for måloppnåelse i miljøpolitikken. Dette er i tråd med målsettingen om at hensynet til bærekraftig utvikling må ivaretas på alle politikkområder, slik det uttales i utvalgets mandat.

Gjennom aktiv overvåkning vil konkurransemyndighetene på sin side bidra til velfungerende konkurranse i energimarkedene. Ikke minst bør markedene for CO₂-kvotehandling overvåkes nøye for å hindre ulovlig samarbeid.

Utvalgets tilrådinger i forhold til regler for samfunnsøkonomiske analyser, biologisk mangfold og miljøgifter har Konkurransetilsynet ikke noen merknader til.

Med hilsen

Tommy Staahl Gabrielsen (e.f.)
sjefsøkonom

Kjell Jostein Sunnevåg
utredningsleder

Kopi til:

Fornyings- og administrasjonsdepartementet Postboks 8004 0030 Oslo

Mottakere:

Finansdepartementet Postboks 8008 Dep 0030 Oslo